

19. 10. 2005

ID: 36546

Skutková okolnost, významná z hlediska naplnění zákonných znaků trestného činu

Skutková okolnost významná z hlediska naplnění zákonných znaků trestného činu nemusí být co do doby svého vzniku zjištěna zcela jednoznačně určeným časovým momentem, ale jen stanovením určitého časového rozpětí, v jehož průběhu nastala. V takovém případě ovšem musí kterákoli alternativa spadající do tohoto rámce znamenat naplnění zákonných znaků trestného činu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 15/2004, ze dne 14.1.2004)

Nejvyšší soud projednal v neveřejném zasedání dovolání obviněné Ing. J. H., proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 11. 2002, sp. zn. 4 To 472/2002, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Novém Jičíně pod sp. zn. 20 T 61/2001 a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušují rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 11. 2002, sp. zn. 4 To 472/2002, a rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 28. 8. 2001, sp. zn. 20 T 61/2001, podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené rozsudky obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Okresnímu soudu v Novém Jičíně přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 28. 8. 2001, sp. zn. 20 T 61/2001, byla obviněná Ing. J. H. uznána vinnou trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák. a odsouzena podle § 250 odst. 2 tr. zák., § 53 odst. 1 tr. zák. k peněžitému trestu ve výměře 16.000,- Kč s náhradním trestem odnětí svobody stanoveným podle § 54 odst. 3 tr. zák. na tři měsíce.

Obviněná podala proti rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně odvolání, o kterém rozhodl Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 12. 11. 2002, sp. zn. 4 To 472/2002. Tímto rozsudkem byl podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. zrušen rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně a podle § 259 odst. 3 tr. ř. byla obviněná uznána vinnou trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák. a odsouzena podle § 250 odst. 1 tr. zák., § 53 odst. 1 tr. zák. k peněžitému trestu ve výměře 12.000,- Kč s náhradním trestem odnětí svobody stanoveným podle § 54 odst. 3 tr. zák. na jeden měsíc.

Podkladem odsuzujícího výroku bylo shodné zjištění obou soudů, že obviněná Ing. J. H. v blíže neurčené době od 27. 3. 2000 do 8. 2. 2001 se dozvěděla, že její manžel M. H. převzal od poštovního doručovatele H. Š. tři balíky od odesílatele Q., s. r. o., P., v ceně 15.150,- Kč určené obviněné, obviněná jako majitelka OK karty na základě revolvingového úvěru využila nedodržení postupu Č. p. při doručování zásilek označených údajem "úvěrová karta ? nedoručovat", zásilku nezaplatila a částku 15.150,- Kč musela za ni uhradit Č. p.

Důvodem změny právní kvalifikace takto zjištěného skutkového stavu bylo to, že v době rozhodování Krajského soudu v Ostravě již nebylo možné částku 15.150,- Kč posuzovat jako škodu nikoli malou ve smyslu § 89 odst. 11 tr. zák., § 250 odst. 2 tr. zák., nýbrž jen jako škodu nikoli nepatrnou ve smyslu § 89 odst. 11 tr. zák., § 250 odst. 1 tr. zák. (ve znění zákona č. [265/2001](#) Sb. účinného od 1. 1. 2002).

Obviněná Ing. J. H. podala prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, a to v rozsahu, v němž byla tímto rozsudkem uznána vinnou trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák. Dovolání podala z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. g), k) tr. ř. Namítla, že svým jednáním nenaplnila znaky trestného činu podvodu, neboť o zásilce neměla žádnou informaci a nemohla ji tudíž zaplatit. Navrhla, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a aby přikázal Krajskému soudu v Ostravě nové projednání a rozhodnutí věci.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. napadený rozsudek i předcházející řízení a shledal, že dovolání je

důvodné.

Trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák. se dopustí ten, kdo ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou.

Z tzv. právní věty výroku o vině v napadeném rozsudku je zřejmé, že Krajský soud v Ostravě považoval znaky uvedeného trestného činu za naplněné ve variantě spočívající v tom, že obviněná ke škodě cizího majetku sebe obohatila tím, že využila něčího omylu, a způsobila tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou.

V posuzovaném případě šlo o zásilkový obchod na úvěr. Podstatou tohoto obchodu bylo to, že pošta neměla zásilku doručit adresátu, jímž byla obviněná, ale měla ho vyzvat k dojití zásilky na poštu, vyzvat ho, aby se dostavil s průkazem totožnosti a s OK kartou, a vydat mu zásilku teprve po provedení tzv. autorizace. Autorizace spočívala v tom, že se pošta měla spojit s obchodní společností GE C. M., která OK kartu vydala, a ověřit souhlas této společnosti s uhrazením zásilky z úvěru poskytnutého adresátu. V projednávané věci však došlo k tomu, že poštovní doručovatel tento postup nedodržel a bez provedení tzv. autorizace zásilku doručil, navíc nikoli obviněné, ale předal ji jejímu manželovi.

V této situaci bylo možné uvažovat o naplnění zákonných znaků trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák. především za předpokladu, že by bylo zjištěno, že obviněná nezaplatila zásilku, kterou za ní převzal její manžel, jestliže o tomto způsobu doručení zásilky vůbec věděla. Takové zjištění totiž náleží mezi podmínky závěru, že nezaplacení zásilky mělo povahu zaviněného jednání obviněné.

K výroku o vině je třeba poznamenat, že z něho není zcela jasně patrné, komu měla být posuzovaným skutkem způsobena škoda. Ve výroku ani v odůvodnění napadeného rozsudku není v tomto ohledu žádné výslovné zjištění. Z toho, jak je výrok o vině formulován a že je v něm zdůrazněna souvislost nezaplacení zásilky s nesprávným postupem Č. p., přičemž jako následek jednání obviněné je uvedeno, že zásilku musela uhradit Č. p., lze usuzovat, že Krajský soud v Ostravě - a před ním i Okresní soud v Novém Jičíně - považoval nezaplacení částky 15.150,- Kč za škodu, kterou obviněná způsobila Č. p., státnímu podniku (v rozsudcích obou soudů je nesprávně uvedena právní forma Č. p. jako a. s.). Soudy nezjistily, kdy Č. p. uvedenou částku jako cenu zásilky uhradila jejímu odesílateli a kdy tak vznikla škoda na majetku Č. p. Zřejmě k tomu došlo před dnem 22. 8. 2000, protože ze spisu vyplývá, že tohoto dne učinil H. Š., poštovní doručovatel, trestní oznámení u policie, a protože trestní oznámení bylo podle obsahu motivováno tím, že pošta po H. Š. požadovala náhradu částky, kterou musela sama zaplatit odesílateli jako cenu zásilky.

Námítka obviněné, že o zásilce neměla žádnou informaci, v sobě logicky zahrnuje i to, že nevěděla o jejím převzetí manželem. Tato námítka je jako zákonný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. relevantní ve vztahu k té části výroku o vině, podle které se obviněná o tom, že její manžel převzal od poštovního doručovatele zásilku určenou jí, dověděla "v blíže neurčené době od 27. 3. 2000 do 8. 2. 2001". Toto období je dlouhé více než deset měsíců. Jeho počátkem je den doručení zásilky jejím předáním manželovi obviněné a koncem je den, kdy bylo zahájeno trestní stíhání obviněné tím, že jí bylo sděleno obvinění. Uvedené vymezení doby, kdy se obviněná podle zjištění soudů dověděla o převzetí zásilky svým manželem, není možné ve vztahu k naplnění zákonných znaků trestného činu akceptovat, neboť se tím připouští ve skutečnosti i to, že obviněná se o převzetí zásilky manželem dověděla až v době, kdy pošta zásilku v důsledku pochybení svého zaměstnance sama již zaplatila. V krajním případě se tím připouští i to, že obviněná se o převzetí zásilky manželem dověděla až 8. 2. 2001 ve spojitosti se sdělením obvinění. To je významné z toho důvodu, že pokud by zaviněné jednání obviněné, spočívající v nezaplacení ceny zásilky, spadalo teprve do doby poté, co tuto cenu zaplatila pošta, evidentně by chyběla příčinná souvislost mezi jednáním obviněné, zahrnutým jejím zaviněním, a tím, co soudy pokládaly za škodu. Zákonné znaky trestného činu by tak nebyly naplněny.

Nejvyšší soud připouští, že skutková okolnost významná z hlediska naplnění zákonných znaků trestného činu nemusí být co do doby svého vzniku zjištěna zcela jednoznačně určeným časovým momentem, ale jen stanovením určitého časového rozpětí, v jehož průběhu nastala. V takovém případě ovšem musí kterákoli alternativa spadající do tohoto rámce znamenat naplnění zákonných znaků trestného činu. Tomu výrok o vině v napadeném rozsudku neodpovídá, protože doba, kdy se obviněná podle zjištění soudů o převzetí zásilky manželem dověděla, je vymezena tak, že zahrnuje z podstatné části i takový okruh variant, při kterých zákonné znaky trestného činu nebyly naplněny pro nedostatek zavinění a příčinné souvislosti mezi zaviněným jednáním obviněné a vzniklou škodou, pokud soudy za škodu považovaly majetkovou újmu Č. p.

Z uvedeného je zřejmé, že skutkový stav, tak jak byl zjištěn oběma soudy, nevykazuje znaky trestného činu podvodu

podle § 250 odst. 1 tr. zák. Rozsudku obou soudů tudíž spočívají na nesprávném právním posouzení skutku ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Nejvyšší soud proto z podnětu dovolání obviněné zrušil jak napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, tak rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně jako součást řízení předcházejícího napadenému rozsudku. Zrušil také další obsahově navazující rozhodnutí, která tím pozbyla podkladu. Přikázal Okresnímu soudu v Novém Jičíně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Pro úplnost považuje Nejvyšší soud za nutné dodat, že rozsudky nezrušil z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. Obviněná podala dovolání za účinnosti zákona č. [200/2002](#) Sb. Podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. ve znění zákona č. [200/2002](#) Sb. dovolání lze podat, jestliže v rozhodnutí některý výrok chybí nebo je neúplný. Obviněná v dovolání neuvedla, jaký výrok by měl v napadeném rozsudku chybět nebo být neúplný a v čem. Pokud případně měla na mysli dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. ve znění zákona č. [200/2002](#) Sb., který se částečně kryje s původním dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. ve znění zákona č. [265/2001](#) Sb., jde o takový důvod dovolání, který se na posuzovaný případ evidentně nevztahuje, protože se týká jen případů, kdy bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku. V dané věci totiž nebylo odvolání obviněné proti rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně zamítnuto ani odmítnuto, ale rozsudek byl z jeho podnětu zrušen a znovu bylo meritorně rozhodnuto. Nejvyšší soud proto nijak nepřihlížel k té části dovolání, v níž obviněná namítala důvod dovolání s odkazem na ustanovení § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)